

Tailtiu Oy
c/o Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 HELSINKI

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Riikonkoski 1 - 4

Hakija Tailtiu Oy
Helsinki

Yhteystiedot:

Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 HELSINKI
puh. 09 6812 930

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu viideksi (5) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 12.11.2010 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Kaivosviranomaisen on tarkistanut karttajärjestelmän avulla hakemuksessa ilmoitetut pinta-ala- ja tilatiedot ja tehnyt tarvittavat korjaukset kyseisiin tietoihin.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 17.11.2010 tutkimussuunnitelma
- 28.12.2010 esteettömyystodistus

Hakemuksen käsittely

Hakija on samanaikaisesti hakenut valtausta usealle vierekkäin/lähekkäin sijaitsevalle alueelle.

Haetut alueet muodostavat yhden kokonaisuuden, joka käsitellään yhtenä hakemuksena. Samat henkilöt voivat olla asianosaisia samoin perustein usean alueen osalta. Hakijan toimittamassa esteettömyystodistuksessa, kaivoskivennäisiä koskevassa otaksumassa tai tutkimusten arvioitua määrää ja laatua koskevassa selvityksessä ei eritellä asioita yksittäisten valtausalueiden osalta. Haettu aluekokonaisuus käsitellään ja ratkaistaan yhdellä päätöksellä.

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Kittilä (261)

KaivNro 9089/1; valtausalueen nimi: Riikonkoski 1

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
261-405-128-1	Lapinmaa	Kittilä	17,81
261-405-128-2	Saga-pirtti	Kittilä	29,47
261-405-128-3	Siimes	Kittilä	4,68
261-405-128-4	Porokumpu	Kittilä	2,09
261-405-128-5	Riekonsiipi	Kittilä	3,15
261-405-14-18	Koskela	Kittilä	1,32
261-405-14-25	Lonnakko	Kittilä	10,78
261-405-14-27	Koti-Lonnakko	Kittilä	0,94
261-405-18-30	Lapinkylä	Kittilä	7,52
261-405-18-33	Kotiharju	Kittilä	5,12
261-405-18-37	Tievansiivu	Kittilä	1,21
261-893-13-1	Kittilän valtionmaa IV	Valtion metsämaat	0,13
		Yhteensä ha	84,22

KaivNro 9089/2; valtausalueen nimi: Riikonkoski 2

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
261-405-18-26	Riikonranta	Kittilä	8,49
261-405-18-33	Kotiharju	Kittilä	6,55
261-405-18-36	Tieva-Ahoranta	Kittilä	4,87
261-405-18-37	Tievansiivu	Kittilä	5,05
		Yhteensä ha	24,96

KaivNro 9089/3; valtausalueen nimi: Riikonkoski 3

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
261-405-14-11	Käpälämäki	Kittilä	1,03
261-405-14-18	Koskela	Kittilä	9,82
261-405-21-132	Eevala	Kittilä	2,61

261-405-21-144	Eikkavaara	Kittilä	5,84
261-405-21-155	Vonkamaa	Kittilä	5,04
261-405-27-119	Puntalo II	Kittilä	1,21
261-405-27-49	Sammunmäki	Kittilä	15,51
261-405-27-61	Ylikoskela	Kittilä	8,00
261-405-3-33	Rapakko	Kittilä	3,27
261-405-33-87	Kanervaranta	Kittilä	1,19
261-405-33-94	Karhunpesä	Kittilä	0,39
261-405-33-95	Satumaa	Kittilä	3,80
261-405-34-22	Simontalo	Kittilä	5,81
261-405-34-31	Valkko	Kittilä	0,49
261-405-34-53	Körkkö	Kittilä	5,76
261-405-3-48	Niemelä	Kittilä	4,74
261-405-3-49	Kulmala	Kittilä	3,37
261-405-3-55	Vallila	Kittilä	3,18
261-405-3-71	Vaara-Autio	Kittilä	1,80
261-405-3-73	Riikonjärvi	Kittilä	4,35
261-405-3-79	Tarvainen	Kittilä	3,18
261-405-3-81	Autio	Kittilä	1,57
261-405-45-16	Ounasjoen Koulutila	Kittilä	0,03
		Yhteensä ha	91,99

KaivNro 9089/4; valtausalueen nimi: Riikonkoski 4

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
261-405-28-33	Yli-Kenttälä	Kittilä	29,32
261-405-28-38	Kenttälä	Kittilä	8,36
261-405-28-48	Kotivaara	Kittilä	24,90
261-405-33-88	Metsäpirtti	Kittilä	1,38
261-405-33-97	Viherkenttä	Kittilä	4,16
261-405-36-34	Holkkua	Kittilä	17,80
261-405-7-34	Vuollitta	Kittilä	12,85
		Yhteensä ha	98,77

Valtausalueiden pinta-ala on yhteensä 299,94 ha.

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalueet sijaitsevat Alakylän ja Kuivasalmen paliskuntien poronhoitoalueilla sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan Ounasjoen (FI1301318) läheisyydessä.

Lapland Goldminers Oy:llä on ollut aiemmin valtausoikeus osaan nyt haettuja alueita. Valtausoikeudet ovat päättyneet 2.11.2010. Mikäli edellisen valtausoikeuden päättymisestä ei ole kulunut viittä vuotta, on kaivoslain (503/1965) mukaan kysymyksessä valtauksen este. Tukes voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjoissa on toimitettu todistus, jossa todetaan, että haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta, kupari.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 12.8.2013 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) sekä Alakylän ja Kuivasalmen paliskunnille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 9.9.2013 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 9.9.2013.

Kuulemisen jälkeen tapahtunut muutos kiinteistöjaossa on huomioitu päätöksessä. Muutoksen johdosta ei ole suoritettu uutta kuulemistä, sillä annettujen mielipiteiden perusteella kiinteistöjako on ollut kuulemishetkellä asianosaisten tiedossa.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyn määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9089/1	Riikonkoski 1
2. Kaivosrekisterinumero 9089/2	Riikonkoski 2
3. Kaivosrekisterinumero 9089/3	Riikonkoski 3
4. Kaivosrekisterinumero 9089/4	Riikonkoski 4

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Jäljennös päätöksestä toimitetaan myös asianomaisille paliskunnille.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla. Päätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Kittilälehdessä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Raisa Mohsen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu geologisiin ja geofysikaalisiin tutkimuksiin sekä syväkairauksiin, joita yhtiö on suorittanut Naakenavaaran alueella voimassa olevien valtaustensa nojalla.

Alueella on aikaisemmin ollut voimassa Riikonkoski 1 - 3 -nimiset valtauksset. Yhtiön Naakenavaaran alueella voimassa olevilla valtauksillaan suorittamien tutkimusten johdosta yhtiö olettaa, että Riikonkosken alue voisi muodostaa yhdessä Naakenavaaran alueen esiintymän kanssa toteuttamiskelpoisen kaivosoperaation.

Yhtiö on tutkinut julkisesti saatavilla olevaa informaatiota koskien Pohjois-Suomessa, Keski-Lapin vihreäkivivyöhykkeessä sijaitsevaa kupari-kultamineralisaatiota. Yhtiö suorittaa parhaillaan sille myönnettyjen valtausten nojalla tutkimuksia koskien Naakenavaaran alueella sijaitsevaa kuparikoboltti-nikkeli-kultaesiintymää, joka vaikuttaisi olevan samankaltainen kuin Riikonkosken alue.

Riikonkoski on mahdollisesti tärkeä esiintymä yhtiölle, koska se sijaitsee kahden muun yhtiön parhaillaan tutkiman, jo edistyneessä vaiheessa olevan projektin välittömässä läheisyydessä. Nämä projektit tunnetaan nimellä Kettukuusikko (Au) ja Naakenavaara (Cu-Au-Co-Ni). On mahdollista, että näiden kolmen, alle 10 kilometrin etäisyydellä toisistaan sijaitsevien, projektien yhdistäminen voisi luoda perusteet keskeiselle kaivosoperaatiolle Naakenavaaran alueella.

Riikonkoskesta julkaistun geologisen kirjallisuuden tutkimuksen perusteella yhtiö uskoo, että kyseessä oleva mineralisaatio liittyy joukkoon esiintymiä, jotka tunnetaan nimellä vulkano-geeniset massiiviset sulfidiesiintymät (VMS-esiintymät). Vaikka kiviseurueissa ja mineralisaatiossa on monia edellä mainitun tyyppisistä esiintymistä löydettyjä komponentteja, niissä näyttäisi myös olevan jonkin verran rakennekontrollia ja yleisesti ottaen niistä puuttuu massiivisen sulfidin mineralisaatiomuoto, joka usein esiintyy VMS-esiintymissä. Yhtiö on tehnyt koosteen alueen geologisesta ja geofysikaalisesta informaatiosta ja se uskoo, että Riikonkosken mineralisaatioalue sijaitsee luoteeseen suuntautuvalla kivisarjojen jatkeella, joka jatkuu yhtä lailla kupari- ja kultapitoiselta Naakenavaaran alueelta asti. Suomalaiset eri geologit ovat määrittäneet nämä muodostumat Pittarovan ja Matarakosken muodostumiksi, mutta yhtiö uskoo, että ne ovat periaatteessa kaikki samoja proterotsooisien ajan kivimuodostumia.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Yhtiö hallitsee olemassa olevan tiedon koostamisen, geofysikaaliset tutkimukset ja muut geologiset toimenpiteet, jotka mahdollistavat sen, että yhtiö voi vielä laajentaa nykyisiä jo sinänsä kattavia malminetsintätietokantojaan (jollainen myös Riikonkoskea koskeva tietokanta on).

Riikonkoskella on paljon yhtäläisyyksiä Naakenavaaran kanssa, ja molemmat esiintymät sijaitsevat samalla yleisalueella (6,5 km etäisyydellä toisistaan). On myös hyvin mahdollista, että ne sijaitsevat samalla kivilajijaksolla, jolla Naakenavaaran projekti sijaitsee. Vaikka itsenäisenä kumpikaan esiintymistä ei saattaisi olla taloudellisesti kannattava, on hyvinkin mahdollista, että yhdessä nämä kaksi esiintymää voivat tehdä kaivostoiminnan mahdolliseksi mitta-kaavaetujen ja samanlaisten metallipitoisuuksiensa (Au, Cu) vuoksi.

Yhtiö aikoo käyttää alueen tutkimiseen tavanomaisia geofysikaalisia tutkimusmenetelmiä, kuten maan magneettikenttään ja sähkömagneettisuuteen perustuvia sekä muita maan pinnalla tehtäviä tutkimuksia, jotka eivät häiritse maan pintaa. Nämä tutkimukset tehdään ruudukolla, jonka 50–100 m välein olevat linjat merkitään maastoon merkintänauhalla.

Riikonkosken alueella on viimeisen 30 vuoden aikana tehty huomattava määrä tutkimuksia ja ensimmäinen askel onkin arvioida kaikki tämä tutkimustieto uudelleen ja yhdistää se yhteen kattavaan tietokantaan. Tähän sisältyy GTK:n Lopen kairasydänarkistossa olevien kairasydänten uudelleenkirjaaminen.

Kun tietokanta on saatu koottua ja geologit ja geofyysikot ovat käyneet sen lävitse, harkitaan, onko perusteltua tehdä esiintymää koskevia lisätutkimuksia. Tyypillisesti tällaiset tutkimukset ovat maan pinnalta käsin suoritettavan timanttiporauksen yhteydessä tehtäviä geologisia ja geofysikaalisia tutkimuksia. Timanttikairausta käytetään mineralisoituneiden vyöhykkeiden yhtenäisyyden varmistamiseen ja myös yritykseen laajentaa esiintymää sen tunnettujen rajojen ulkopuolelle.

Jos nämä tutkimukset osoittautuvat menestykselliseksi, toteutetaan uusia kairaussarjoja maanpinnalta käsin. Niiden tarkoituksena on mineralisoituneen vyöhykkeen laajentaminen ja kairausten tiheyden lisääminen sellaiseksi, että mineraalivarantoarvio voidaan tehdä. Tätä arviota käytetään puolestaan harkittaessa mahdollisuutta kaivoksen louhintaan.

Jos louhinta todetaan kannattavaksi, määritellään seuraavaksi, kuinka kaivostoiminta toteutettaisiin. Riikonkosken osalta on erittäin todennäköistä, että olemassa oleva esiintymä ei ole riittävän suuri kannattamaan itsenäistä toimintaa, vaan mahdollinen malmi olisi käsiteltävä Naakenavaaran projektin nykyisellä alueella. Yhtiö arvelee, että samanlainen tilanne koskee Kettukuusikon projektia, jossa nykyinen kultavaranto on liian pieni itsenäiseen kaivostoimintaan, mutta jonka malmi voitaisiin mahdollisesti käsitellä Naakenavaaran projektissa, jossa näyttää olevan huomattavasti enemmän varantomateriaalia, ja joka voisi olla toiminnan kulmakivi tällä alueella.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Kittilän kunta

Äänestyksen jälkeen on hyväksytty päätös, ettei kunnanhallitus puolla valtaushakemusta.

Kunnanjohtajan alkuperäinen esitys:

Kunnanhallitus on päättänyt lausuntonaan Tukesille Taittiu Oy:n valtaushakemuksesta Riikonkoski 1-4 ilmoittaa, että hakemus ei kohdistu Kittilän kunnan asema- eikä yleiskaava-alueille. Siten kaavoituksen kannalta hakemuksen johdosta ei ole huomautettavaa. Valtauksella ei saa olla haittaa Alakylän ja Kuivasalmen paliskuntien poronhoidolle.

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)

Muut suojeluohjelma- ja suojelualueet

Haettavat valtausalueet eivät sijaitse suojeluohjelma- tai suojelualueella.

Pohjavesialueet

Haettavien valtausalueiden läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita.

Uhanalaiset lajit

Ympäristöhallinnon Eliölajit -tietojärjestelmän mukaan (tilanne 2.9.2013) haetuilla valtausalueilla on tiedossa olevia useita uhanalaisten kasvilajien esiintymiä (tikankontti, suopunakämmekä, röyhysara).

Tikankontti on EU:n luontodirektiivin liitteen II ja IV mukainen kasvilaji, joka on rauhoitettu luonnonsuojeluasetuksen 20 §:n nojalla (LSA 714/209). Lajia koskevat siten luonnonsuojelulain 42 §:n 2 momentin mukaiset rauhoitusmääräykset, joiden mukaan rauhoitetun kasvin tai sen osan poimiminen, kerääminen, irtileikkaaminen, juurineen ottaminen tai hävittäminen on kielletty. Alueella esiintyvät suopunakämmekä ja röyhysara ovat luokiteltu kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) luokituksen mukaan vaarantuneeksi (VU).

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan valtauspäätöksen lupaehtoihin tulisi sisällyttää määräys, joka velvoittaa luvan haltijaa ottamaan huomioon edellä mainitut lajiesiintymät malminetsintätyössä.

Natura 2000 -alue

Haetut valtausalueet (Riikonkoski 1-4) sijaitsevat lähimmillään noin 100 m etäisyydellä Natura 2000 -verkostoon kuuluvasta Ounasjoesta (FI1301318).

Ounasjoen Natura-alue on yli 4700 hehtaarin laajuinen alue, joka on hyväksytty luontodirektiivin mukaiseksi yhteisön tärkeänä pitämäksi alueeksi (SCI-alue). Alueen suojelun perusteena ovat siellä esiintyvät yhteensä 3 luontodirektiivin liitteen I mukaista luontotyyppiä ja yhteensä 1 liitteen II lajia sekä yhteensä 7 lintudirektiivin liitteessä I mainittua lintulajia ja säännöllisesti esiintyvää muuttolintua.

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan malminetsintätyöt eivät tässä tapauksessa heikennä läheisen Natura-alueen luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausunnotmenettelyä siten tarvita.

Muuta

Lapin ELY-keskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimusten tekemiseksi on välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon jätetyt jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin. ELY-keskus huomauttaa, että kairausten jälkeen tulee varmistaa, ettei kairanrei'istä nouse pohjavettä maanpinnalle. Tarvittaessa kairanreiät on tulpattava. Kairauksissa mahdollisesti maahan jätettävät maaputket on katkaistava läheltä maan pintaa.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Yleisperiaatteet

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista liiyytyy esim. Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekisteristä ja Museoviraston muinaismuistorekisteristä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuuri-kohtetietoja, Metsähallitus edellyttää, että kaivosyhtiön tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimus- suunnitelma ja näin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuuri-kohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Metsälakikohde

Hakemusalueella Riikonkoski 4 on metsälain 10 §:n 2 kohdan mukainen metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö. Mikäli tutkimustoimintaa on tarkoitus harjoittaa ko. alueella, tulee se tapahtua metsälain määrittelemällä tavalla.

Vahinkojen ehkäiseminen ja korvaukset metsätalousmaalla

Tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että puustolle ja taimikoille aiheutuvat vahingot olisivat mahdollisimman vähäisiä. Metsähallituksen tieverkostoa käytettäessä tulee huomioida tiestön kuntotilanne. Tiestön kuntoon ja käytettävyyteen vaikuttaa mm. kevään ja kovi-en sateiden aiheuttama kelirikko. Lisäksi tulee varmistaa siltojen kantavuudet. Tarvittaessa lisätietoja edellä mainituista asioista saa Metsähallituksen Länsi-Lapin metsätiimin tiimiesimiehlältä. Toiminnanharjoittajan tulee kaikilta osin vastata aiheuttamistaan vahingoista.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vahan lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoutuvat osuessaan maaputkienpäihin. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaali-

hinkoja. Metsähallitus katsoo, että valtaaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallituksen oman toiminnan vaatimukset

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekkin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatu järjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

██████████ (tilojen 261-405-33-88 Metsäpirtti ja 261-405-33-97 Viherkenttä omistajana) Olen istuttanut tutkimusalueelle viimeisten kolmen vuoden sisällä satoja männyn taimia, joiden uskon tutkimustoimenpiteiden johdosta vahingoittuvan. Valtausalueella oleva letto tulee todennäköisesti kärsimään myös vahinkoa. Mahdollisista vahingoista edellytän asianmukaisia korvauksia sovellettavan kaivoslain 503/1965 3. luvun 15 § mukaisesti, tai uuden kaivoslain 621/2011 mukaisesti silloin kun sitä asian käsittelyssä sovelletaan.

503/1965 3. luvun 15 § mukaan vaadin myös, että valtauksen hakija asettaa vakuuden kaikista korvauksista, jotka hän on 1 momentin mukaan velvollinen suorittamaan, tai uuden kaivoslain 621/2011 mukaisesti silloin kun sitä asian käsittelyssä sovelletaan.

██████████ (tilan Ylikoskela 261-405-27-61 omistajina)

Ylikoskelan tila on aktiivisessa matkailukäytössä. Olemme panostaneet palstaan, koska se on tärkeässä osassa elinkeinomme palvelujen kannalta.

Teemme palstalle ryhmille poroajeluja, ja tarjoamme ryhmille ruokailuja sekä muita aktiviteetteja. Palsta on siis aktiivisesti käytössä. Suurin osa asiakaskunnastamme on ulkomaalaisia, jotka odottavat näkevänsä koskematon Lapin luontoa. Menetämme kokonaan tämän mahdollisuuden tuottaa palvelujamme, jos kaivostoimintaa aletaan harjoittaa palstalla.

Tämä tarkoittaa myös sitä, että emme voi jatkaa elinkeinoamme. Perheemme nuoret ovat opiskelleet alaa ja heidän on tarkoitus jatkaa yritystoimintaa, eli sukupolvenvaihdos on edessä lähivuosina. Palstalla on meille tärkeiden rakennusten lisäksi poroaitamme, jossa vaami-poromme ovat talven ja vasotuksen ajan. Koeporaukset aiheuttavat huomattavaa haittaa tässäkin mielessä, sillä muuta paikkaa niille ei ole, missä poromme voivat olla rauhassa.

Palsta sijaitsee kaavoitusalueen ja Ounasjoen lähellä, joihin molempiin kaivostoiminta vaikuttaa erittäin suuresti sekä jopa luontaantyöntävästi.

Kaivoksen perustaminen näin lähelle Levin matkailukeskusta vaikuttaa myös kylällä toimiviin yrityksiin. Koska matkailijat eivät tule katsomaan raikattua luontoa, vaan haluavat nähdä koskematon luontoa. Kaivoksen ympäristöhaitat vaikuttavat luontoon niin merkittävästi, että vaikutukset voi nähdä kauas. Joki on erittäin lähellä, kaivostoiminta pilaa veden ja kalat sekä vaikuttaa porojen elinympäristöön, sillä Kukkurin aita sijaitsee palstan välittömässä läheisyydessä.

Toivomme, että kaivosvaltaushakemus ei saisi suostumusta edellä mainittuihin perusteisiin vedoten. Kaivosvaltaus yksinkertaisesti pilaisi mahdollisuutemme harjoittaa matkailuelinkeinomme.

Levin Lapinkylä Oy (allekirjoittajana [REDACTED])

Levin Lapinkylä Oy vastustaa liikkumisen omistamillaan mailla sekä hallinnoimillaan mailla.

Maat on yritystoimintamme käytössä kesät talvet. Tila num. 261-405-18-30, valtaus Riikonkoski 1, tämä tila on 15 ha, josta nyt ollaan valtaamassa ja tutkimassa 7,52 ha. Tilalla on useita rakennuksia, joissa toimii tilaus- ja laturavintolatoimintaa. Savusauna, kammiravintola, Vanha Pirtti ja Harjupirtti ym. rakennuksia latoineen on yhteensä 16 kpl. Yrityksen toimintaan kuuluu olennaisesti porosafarit. Tältä alueelta lähtee eri pituisia poron ajoreittejä maastoon. Lisäksi alueella toimii koirayrittäjä joka myös tarvitsee eri kulkureitit kuin porot. Tilalle tulee myös moottorikelkka- ja latureitit.

Kesällä tämä alue on aidattu laidunalueeksi ja safariporomme laiduntavat alueella. Niiden rahallinen arvo on tällä hetkellä n. 120 000 €. Jos joku päästää ne karkuun aitauksestamme tahallisesti tai vahingossa, tulee hänen korvat eläimet ja myös menetetty liikevaihtomme porojen kadottua.

Tila num. 261-405-18-33, valtaus Riikonkoski 1 ja 2, on kesällä aidattu ajoporojemme laidunalueeksi ja talvella poronajoreitit kulkevat tämän kautta.

Tila num. 261-405-128, valtaus Riikonkoski 1, on kesällä aidattu ajoporojen laidunalueeksi ja talvella porojen ja koirien ajoreitit kulkevat siitä.

Tila num. 261-405-128-4, valtaus Riikonkoski 1, on kesällä aidattu ajoporojen laidunalueeksi ja talvella alueella kulkee porojen ja koirien ajoreitit.

Tilamme sijaitsee Levitunturin läheisyydessä eikä tälle alueelle tulla koskaan hyväksymään kaivostoimintaa. Matkailu on pitkällä aika jaksolla kestävämpää kehitystä kuin kaivostoiminta.

Valitettavasti päättäjämme ovat hyväksyneet sellaisen kaivoslain Suomeen, että se polkee paikallisten oikeudet jalkoihinsa. Tämähän ei ole mitään uutta täällä Lapissa valtiovallan toimesta. Valtio teki ns. isojaon, tekivät Kemijokeen padot helsinkiläisten sähkön takia ja myöhemmin maat hukutettiin veden alle ja altainen alta asukkaat pois. Kysynkin, että onko todellakin niin, että jälleen ollaan viemässä ja jakamassa meidän metsälappalaisten maita muille? Eikä teille mikään riitä? Miksi meitä aina vain halutaan riistää ja kuvittelette siellä kehä I:n sisäpuolella, että elätätte Lapin ihmiset, vaikka asia on ollut jo pitkään toisin päin?

Eli lyhkäisesti emme salli tutkimuksia alueellamme.

[REDACTED] (tilan 261-405-18-36 Tieva-Ahoranta omistajana)

En halua mailleni kultavaltausta, siis vastustan asiaa. Olen juuri saanut lohkaistuksi oman n. 6,3 ha tilan itselleni ja aikomukseni on myydä maa-alue. Mikäli maille tulee kultavaltausta, uskon sen karkoittavan mahdolliset ostajaehdokkaat, koska he varmasti haluavat tontin ja rakentaa siihen ja myydä edelleen.

Olen valmis neuvottelemaan omistamani maa-alueen myynnistä valtausta haluavan osapuolen kanssa. Asia koskee siis kaivosrekisterinumeroa 9089.

Hakijan vastine

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä "Tukes") on 19.12.2013 varannut Tailtiu Oy:lle (jäljempänä "Hakija") tilaisuuden vastineen antamiseen annetuista lausunnoista ja mielipiteistä Riikonkoski 1-4 valtaushakemukseen (kaivosrekisterinumero 9089) liittyen. Edellä mainitusta johtuen Hakija lausuu lausuntonaan seuraavaa:

Kuten Kittilän kunnanhallitus on lausunnossaan todennut, valtaushakemus ei kohdistu Kittilän kunnan asema- eikä yleiskaava-alueelle ja siten kaivoslain (1965/503) 6 §:n tarkoittamaa estettä hakemuksen myöntämiselle ei ole vaikkakin kunnanhallitus ei äänestyksessään puoltanut valtaushakemusta.

Hakija yhtyy Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoon ja toteaa, että suunniteltu malminetsintätyö ei heikennä Ounasjoen Natura-alueen luonnonarvoja ja siten luonnonsuojelulain 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ei tarvita.

Hakijan mielestä Metsähallituksen vaatimus olla siihen yhteydessä luonto- ja kulttuurikohteiden suojelun vuoksi voidaan ottaa huomioon Tukesin lupamääräyksissä.

Hakija kunnioittavasti toteaa Aira Schroderukselle, että vakuuden vaatiminen vahingon tai haitan vuoksi on ennen aikaista tässä valtaushakemusvaiheessa. Mikäli valtaushakemus myönnettäisiin, Hakija luonnollisesti ilmoittaa valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille etukäteen kaikista mahdollisista maastotöistä (mikäli sellaisia tehtäisiin), jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä mahdollisista väliaikaisista rakennelmista (mikäli sellaisia rakennettaisiin). Luonnollisesti voi olla mahdollista, että mitään vahinkoa tai haittaa ei Hakijan malminetsintätoimista aiheudu eikä tällainen mahdollinen haitta tai vahinko välttämättä edes kohdistu kyseisen maanomistajan omistamalle kiinteistölle.

Muille yksityisille maanomistajille Hakija haluaa korostaa, että kyseessä oleva valtaus ja siihen liittyvä malminetsintävaihe eivät tarkoita samaa asiaa kuin kaivoslupa tai kaivoksen perustaminen. Malminetsinnällä tarkoitetaan yleensä kaivosmineraaleja sisältävän esiintymän paikallistamiseen ja tutkimiseen käytettäviä geologisia, geofysikaalisia ja geokemiallisia tutkimuksia sekä näytteenottoa esiintymän koon ja laadun selvittämiseksi. Tämä tarkoittaa sitä, että malminetsintä eroaa huomattavasti kaivostoiminnasta, joka vaatii erittäin tiukkoja viiranomaislupia.

Lopuksi Hakija haluaa korostaa, että se pitää poronhoitoa ja saamelaisväestöä arvokkaana vahvuutena Lapille, eikä Hakija tule muodostamaan mitään uhkaa tai huolenaihetta poronhoidolle tai saamelaisväestölle. Hakija haluaa lisäksi korostaa, että se on toiminut Suomessa vuodesta 2005 hyvässä yhteistyössä saamelaisväestön ja paliskuntien kanssa ilman mitään ongelmia ja se tulee näin myös toimimaan jatkossa.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (621/2011) 178.2 §:ssä säädetään, että tämän lain voimaan tullessa vireillä olevissa asioissa noudatetaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jollei kaivoslain (621/2011) 19 luvussa toisin säädetä.

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrätyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisenä ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädetyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47–49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun otetaan annetut lupamääräykset huomioon, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja niiden perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään. Kaivoslain (621/2011) 180.2 §:ssä olevan siirtymäsäännöksen mukaan valtausoikeuden voimassaolon jatkamiseen sovelletaan, mitä lain 61, 66 ja 72 §:ssä säädetään malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta. Kaivoslain (621/2011) 66 §:n 2 momenttiin perustuvan kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.1 §:n mukaan hakemus luvan voimassaolon jatkamiseksi tulee toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen valtausoikeuden voimassaolon päättymistä.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on Lapinkylä-, Kotiharju-, Porokumpu-, Lapinmaa- ja Ylikoskela-nimisillä kiinteistöillä matkailuelinkeinon harjoittamiseen liittyen otettava huomioon, ettei valtausoi-keuden nojalla tehtävistä tutkimuksista saa aiheutua tarpeetonta vahinkoa tai haittaa. Valtaajan on esitettävä tarkennettu tutkimussuunnitelma kyseisten kiinteistöjen omistajille/haltijoille riittävän ajoissa, jotta malminetsintä on mahdollista sovittaa matkailuelinkeino sekä mm. porosafarit, porojen ja koirien ajoreitit sekä ajoporojen laidunalueet ja -kaudet huomioon ottaen.

Perustelut: Lupamääräys on tarpeen sen varmistamiseksi, ettei suunnitellusta toiminnasta aiheudu sellaista vahinkoa tai haittaa, joka on mainittu kaivoslain (503/1965) 12 §:ssä. Kun otetaan huomioon mainittujen kiinteistöjen omistajien/haltijoiden mielipiteet, on lupamääräystä pidettävä tarpeellisena. Kiinteistöillä harjoitettava elinkeinotoiminta ei kuitenkaan muodosta estettä valtaukselle kaivoslain 6 §:n tarkoittamalla tavalla. Valtaajan ilmoitusvelvollisuudesta maanomistajalle ennen tutkimustöiden aloittamista on määrätty myös tämän päätöksen lupamääräyksessä 4.

6. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnille tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2.2 §:n nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2.2 §:ssä tarkoitettulla tavalla huomattavaa haittaa poronhoidolle. Jotta paliskunta voisi kuitenkin tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

7. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Selvityksen tulee sisältää tiedot käytetyistä tutkimus- ja työmenetelmistä sekä yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja niiden pääasiallisista tuloksista. Kalenterivuosiokohtaisen selvityksen jättämisen ajankohta ilmenee kulloisestakin kaivosviranomaisen raportointia koskevasta ohjeesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitettun siirtymäsäännöksen myötä. Lainkohdan nojalla asiasta on säädetty tarkemmin kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 4 §:ssä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita yksityiskohtaisemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta Tukesin internet-sivuilla julkaistavassa ohjeessa.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä asianomaisille paliskunnille.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

9. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

10. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (646/2011) 28 §:n nojalla valtaajan on järjestettävä jätehuolto sekä noudattaa, mitä jätelain 29 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 72 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty ympäristöön jättää jätettä, hylätä konetta, laitetta, ajoneuvoa, alusta tai muuta esinettä eikä päästää ainetta siten, että siitä voi aiheutua epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä, ihmisen tai eläimen loukkaantumisen vaaraa tai muuta niihin rinnastettavaa vaaraa tai haittaa. Jätelain 73 §:n nojalla roskaajan on poistettava roskaava esine tai aine ympäristöstä ja muutoinkin siivottava roskaantunut alue.

11. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpa-taan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtauksesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

12. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

13. Valtaajan tulee sovittaa Natura 2000 -kohteiden läheisyydessä sijaitsevilla alueilla tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Tutkimustoimenpiteet on rajattava siten kuin edellä kohdassa *Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu* on todettu.

Tämän päätöksen nojalla ei ole sallittua käyttää läheistä Natura-aluetta tutkimusten tekemiseen eikä kaivoslain (503/1965) 12 §:ssä tarkoitettuun liikkumiseen ja alueiden käyttöön. Valtaaja saa kuitenkin käyttää Natura-alueen kautta kulkevaa jäätietä valtaukselle siirtymiseen.

Perustelut: Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen perusteella voidaan arvioida, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista.

Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suorittamistapaa ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla alueilla.

Tutkimustoimenpiteet ja liikkuminen läheisellä Natura-alueella on kielletty sen varmistamiseksi, että Natura-valinnan perusteena olevat luontoarvot säilyvät luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla. ELY-keskuksen lausunnossa (valtaushakemukseen KaivNro 9170) todetun perusteella talvella alueelle rakennettavan jäätien käyttö on kuitenkin sallittua.

14. Valtaajan on ennen tutkimustoimenpiteiden aloittamista toimitettava yksityiskohtainen tutkimussuunnitelma ELY-keskukselle ja tiedoksi kaivosviranomaiselle. Valtaajan on neuvoteltava ELY-keskuksen kanssa tutkimustoimenpiteistä sen varmistamiseksi, ettei tutkimuksista aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain

(1096/1996) 42.2 §:n tai luontodirektiivin liitteen IV (b) kasvilajeja koskevien Suomea velvoittavien säännösten nojalla.

Perustelut: ELY-keskuksen lausunnon mukaan valtausalueella on uhanalaisen ja koko maassa rauhoitetun tikankontin esiintymiä. Tikankonttia koskevat luonnonsuojelulain (1096/1996) 42.2 §:n mukaiset rauhoitusmääräykset, jotka sisältävät muun ohella lajin yksilöiden hävittämiskiellon. Tikankontti kuuluu myös luontodirektiivin liitteen IV lajeihin, joten se luetaan suojelua vaativiin kasvilajeihin, joiden hävittäminen on kielletty.

Lausunnossa mainittujen seikkojen vuoksi valtaajalle on tarpeen antaa määräys toimittaa tutkimussuunnitelma sekä olla yhteydessä ELY-keskukseen, jotta ELY-keskus voi tarvittaessa puuttua tutkimustoimenpiteiden laatuun luonnonsuojelulain nojalla tai esittää kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamista. Samalla on mahdollista antaa valtaajalle tarvittavaa ohjausta muiden uhanalaisten lajien (suopunakämmekä ja röyhysara) huomioon ottamiseksi.

15. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- Kittilän kunnanhallitus on lausunnossaan todennut, ettei valtaushakemus kohdistu Kittilän kunnan asema- eikä yleiskaava-alueelle, joten valtaukselle ei ole kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 8-kohdan mukaista, alueiden käyttöön ja kaavoitukseen perustuva estettä, vaikka kunnanhallitus ei ole puoltanut valtaushakemusta.
- Metsähallituksen ja ELY-keskuksen lausunnossa mainittujen tutkimusten ja kairauksen jälkitoimenpiteiden osalta viitataan erityisesti lupamääräyksiin 8 ja 11. Lisäksi on huomattava, että tutkimustoimenpiteet on suoraan kaivoslain (503/1965) 12 §:n nojalla suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.
- valtaajan on lupamääräyksen 4 mukaisesti otettava yhteyttä maanomistajiin ennen tutkimustöiden aloittamista. Tällöin on mahdollista sopia niistä toimenpiteistä, joilla vahingot pyritään ehkäisemään niin puustolle, taimikoille kuin Metsähallituksen tiiverkostolle. Samalla on mahdollista varmistaa, että mm. metsälain 10 §:n määrittelemät kohteet, kuten Metsähallituksen mainitsema metsien monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä elinympäristö, säilyvät mahdollisimman hyvin ja tutkimustoiminta tapahtuu metsälain määrittelemällä tavalla.
- valtauksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen osalta todetaan, että maanomistajalla on oikeus vaatia kaivoslain (503/1965) 15 §:n mukaisesti korvausta valtaajalta

koko kyseisen valtauksen voimassaoloaikana tapahtuneista vahingoista ja haitoista. Korvausvaatimus on esitettävä valtaajalle kolmen vuoden kuluessa tässä päätöksessä annetun valtausoikeuden raukeamisesta. Valtaajan on myös lupamääräyksen 4 mukaisesti ilmoitettava maanomistajille hyvissä ajoin ennen tutkimustoimenpiteitä kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa. Maanomistajalla on tällöin mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta. Kaivosviranomaisen ei määrää vakuutta valtauspäätöksessä, koska valtausta koskevaan hakemusasian ratkaisuun ei sovelleta mm. vakuuden osalta uudempaa kaivoslakia (621/2011), vaan ratkaisu tehdään kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten nojalla vanhemman (503/1965) kaivoslain mukaisesti.

- moottorikelkka- ja latureittien osalta viitataan tämän päätöksen määräykseen 4. Lisäksi viitataan kaivoslain 12 §:ään, jonka mukaan tutkimustoimenpiteet on suoritettava vahinkoa ja haittaa välttämällä.
- koska valtausoikeuden myöntämiseksi haetulle alueelle ei ole kaivoslaissa (503/1965) tarkoitettua esteitä ja valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetty edellytykset, on kaivosviranomaisen myönnettävä hakijalle valtausoikeus. Valtausoikeuden nojalla valtaaja saa tarpeen mukaan käyttää myös valtausalueen ulkopuolisia alueita mm. tutkimuskohteille siirtymiseen. Kaivoslaissa säädetty sekä valtauspäätöksessä annettu lupamääräykset huomioon ottaen muut maankäyttömuodot tai elinkeinot eivät ole valtauksen esteitä eikä toisaalta valtausoikeus estä mm. maa-alueiden myyntiä.
- valtauspäätös koskee tutkimusvaihetta. Mahdollisen kaivostoiminnan todennäköisyydellä tai vaikutuksilla ei ole oikeudellista merkitystä tätä päätöstä tehtäessä, eikä niitä siten käsitellä tässä päätöksessä.
- valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)
 Kaivoslaki (621/2011)
 Kaivosasetus (663/1965)
 Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
 Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
 Hallintolaki (434/2003)
 Jätelaki (646/2011)
 Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksullisista suoritteista (630/2010)
 Poronhoitolaki (848/1990)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukematta. Valitusaika päättyy **29.9.2014**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräjän viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

telekopio: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

